*וממשמש בבגדו [ב]אבל לא היה מתעטף *[ג]כשהוא מפהק היה מניח ידו על סנטרו מיתיבי המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמנה המגביה קולו בתפלתו הרי זה מנביאי השקר מגהק ומפהק הרי זה מגסי הרוח המתעטש בתפלתו סימן רע לו ויש אומרים (א) ניכר שהוא מכוער הרק בתפלתו כאילו רק בפני המלך בשלמא מגהק ומפהק לא קשיא [ד]כאן לאונסו כאן לרצונו אלא מתעטש אמתעטש קשיא מתעטש אמתעטש נמי לא קשיא [ה]כאן מלמעלה כאן מלמטה דאמר רב זירא הא מילתא *אבלעא לי בי רב המנונא *ותקילא לי כי כולי תלמודאי המתעטש בתפלתו סימן יפה לו כשם שעושים לו נחת רוח מלמטה כך עושין לו נחת רוח מלמעלה אלא רק ארק קשיא רק ארק נמי לא קשיא אפשר כדרב יהודה דאמר רב יהודה [ו]היה עומד בתפלה ונזדמן לו רוק מבליעו בטליתו ואם טלית נאה הוא מבליעו באפרקסותו רבינא הוה קאי אחורי דרב אשי נזדמן לו רוק פתקיה לאחוריה א"ל לא סבר לה מר להא דרב יהודה מבליעו באפרקסותו א"ל אנא [ז]אנינא דעתאי: [ח]המשמיע קולו בתפלתו הרי זה מקטני אמנה: אמר רב הונא [ט]לא שנו אלא שיכול לכוין את לבו בלחש אבל אין יכול לכוין את לבו בלחש מותר וה"מ ביחיד אבל בצבור אתי למיטרד צבורא: רבי אבא הוה קא משתמיט מיניה דרב יהודה דהוה קא בעי למיסק לארעא דישראל *דאמר רב יהודה כל העולה מבבל לא"י עובר בעשה שנאמר °בבלה יובאו ושמה יהיו (ירמיה כז) עד יום פקדי אותם נאם ה' אמר איזיל ואשמע מיניה מילתא *מבית ווערא והדר אפיק אזל אשכחיה לתנא דקתני קמיה דרב יהודה [י]היה עומד בתפלה ונתעטש ממתין עד שיכלה *הרוח וחוזר ומתפלל איכא דאמרי [כ]היה עומד בתפלה ובקש להתעטש מרחיק לאחריו ד' אמות ומתעטש וממתין עד שיכלה הרוח וחוזר ומתפלל ואומר רבש"ע יצרתנו נקבים נקבים חלולים חלולים גלוי וידוע לפניך חרפתנו וכלימתנו בחיינו ובאחריתנו רמה ותולעה ומתחיל ממקום שפסק [א] אמר ליה (ב) *אילו לא באתי אלא לשמוע דבר זה דיי: ת"ר היה ישן בטליתו ואינו יכול להוציא את ראשו מפני הצנה חוצץ בטליתו על צוארו וקורא ק"ש וי"א [ל]על לבו ותנא קמא הרי לבו רואה את הערוה קסבר לבו רואה את הערוה מותר אמר רב הונא א"ר יוחנן היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל רב חסדא האלהים אם אמרה לי ר' יוחנן בפומיה לא צייתנא ליה איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ריב"ל היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל ר' חסדא האלהים אם אמרה לי ריב"ל בפומיה לא צייתנא ליה ומי אמר ר' הונא הכי והאמר רב הונא [מ]ת"ח אסור לו לעמוד במקום הטנופת לפי שאי אפשר לו לעמוד בלי הרהור תורה לא קשיא כאן בעומד כאן במהלך ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר *רבה בר בר חנה א"ר יוחנן [נ]בכל מקום מותר להרהר בדברי תורה חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא וכי תימא הכא נמי כאן בעומד כאן במהלך איני והא *רבי אבהו הוה קא אזיל בתריה דרבי יוחנן והוה קא קרי ק"ש כי מטא במבואות המטונפות אשתיק א"ל לר' יוחנן [ס]להיכן אהדר *א"ל אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש הכי קאמר ליה לדידי לא סבירא לי לדידך דסבירא לך אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש תניא כותיה דרב הונא תניא כותיה דרב חסדא תניא כותיה דרב הונא המהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו ויקרא ק"ש תניא כותיה דרב חסדא *[ע]היה מהלך במבואות המטונפות לא יקרא ק"ש ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק לא פסק מאי אמר ר' מיאשה בר בריה דריב"ל עליו הכתוב אומר °וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים ומשפטים לא יחיו [בהם] ר' אסי אמר (ג) °הוי מושכי העון בחבלי השוא רב אדא בר אהבה אמר מהכא °כי דבר ה' בזה ואם פסק מה שכרו אמר ר' אבהו עליו הכתוב אומר °ובדבר הזה תאריכו ימים: אמר רב הונא היתה טליתו חגורה לו על מתניו מותר

וממשמש בבגדו. להעביר הכינה העוקצתו: **אבל לא היה מתעטף.** אם נפלה טליתו כשהוא מתפלל לא היה נוטלה ומתעטף שלא להפסיק: **על סנטרו.** מנטו"ן בלעז שלא תראה פתיחת פיו: **הרי זה מקטני אמנה.** כאילו אין הקב"ה שומע תפלת לחש (ד) ומגביה הרבה: **הרי זה מנביאי השקר.** דכתיב ויקראו בקול גדול (מלכים א' י"ח): המגהק והמפהק הרי זה מגסי הרוח וי"א ניכר שהוא מכוער גרסינן: **אלא עטוש אעטוש קשיא.** דאין עטוש אלא לאוכסו: **למטה.** מפיח בקול: **ותקילא לי כי כולו תלמודאי.** שקולה עלי וחביבה לפי שהיה רגיל להתעטש: **כשם שעושים לו נחת רוח.** שהעטוש נחת רוח לאדם: **כך עושים לו נחת רוח מלמעלה.** מן השמים למלאת שאלתו: **אפשר כדר' יהודה.** להבליע באפרקסותו סודר שבראשו ושני ראשין תלויין בפניו: **פתקיה.** זרקו: **מישתמיט מיניה.** לא היה נראה אליו לפי שהיה רבי אבא חפץ לעלות לא"י ורב יהודה אוסר לו לפיכך לא היה נכנס לבית המדרש: **ואשמע מיניה מילתא.** מבחוץ: **מבית ווערא.** מבית המדרש: **ונתעטש.** מלמטה: **עד שיכלה הרוח.** מגופו שנודף מאותו רוח: **וחוזר לתפלה.** למקום שפסק: **ואומר.** בתוך התפלה דהא מופסקת ועומדת כבר על ידי הרוח לפיכך יכול להפסיק נמי ולומר דבר זה באמצע: **חוצץ בטליתו על צוארו.** מה שיש מן הטלית ולמעלה מן כתפיו מדביק בצוארו וביגן ערום קאמר: **לדידי לא סבירא לי.** לא הייתי מזקיקו להפסיק: **בחבלי השוא.** בחבלים שאינם חזקים אלא טוחין להנתק הן מושכין העון על עצמם אף זה על ידי דבור בעלמא הוא נענש: **ובדבר הזה.** בשביל דבור זה שנזהרתם עליו תאריכון ימים: **היתה טליתו חגורה על מתניו.** לכסותו ממתניו ולמטה אע"פ שממתניו ולמעלה הוא ערום קורא ק"ש: אבל

וממשמש בבגדו. פרש"י להעביר הכינה העוקצתו אבל לא מתעטף אם נפלה טליתו ותרי מילי נינהו. וכ"א פי' דחדא מילתא היא פי' ממשמש בבגדו תקן (ה) שלא יפול מעל ראשו אבל אם נפל מעל ראשו לא היה מתעטף שהרי היא הפסקה אם מתעטף כיון שנפל לגמרי אבל לתקן קצת שלא יפול לא הוי הפסקה:

ואומר רבון העולמים. מיד באמצע תפלתו ואח"כ מתחיל ממקום שפסק:

אמר ליה לדידי לא סבירא לי. פירוש משום תרתי מילי חדא דסבירנא דאינו חוזר לראש דאמר רבי יוחנן (ר"ה דף ל"ד:) שמע תשע תקיעות בתשע שעות יצא ועוד דסבירא לי מניח ידו על פיו ואם כן הוי ליה לאוי אלא לדידך דסבירא לך דחייב להפסיק וכו':

בחבלי השוא. כלומר בחנם מושכים עליהם עון כי טוב היה שלא היו מקיימין אותו כלל:

***פסק** רבינו חננאל כרב חסדא [ע"ין לקמן כה.] דאסור לקרות ק"ש אפילו לוהא תחת בגדו על בשרו וס"ל כל עצמותי תאמרנה (תהלים לה) °דלעו"ג דר' חסדא תלמיד דר' הונא הוה לחומרא אזלינן ורב אלפס פסק כרב הונא מדאקשי גמרא מיניה ביומא פרק הממונה (ד' ל.):
לית

נר מצוה

פז א טוש"ע או"ח סי' צז סעיף ג:
פח ב טוש"ע שם סעי' ד:
פט ג [טור שו"ע שם ס"א] ד [מיי' פ"ד מהל' תפלה הל"א טוש"ע שם סעיף א:
צ ה טוש"ע או"ח סי' קג סעיף ג:
צא ו ז מיי' פ"ד מהל' תפלה הלכה יא סמג עשין יט טור שו"ע או"ח סימן צז סעיף ב:
צב ח ט מיי' פ"ה שם הלכה ט סמג שם טוש"ע או"ח סימן קא סעיף ב:
צג י מיי' פ"ד שם הל' יא סמג שם טוש"ע או"ח סי' קג סעי' א:
צד כ מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעי' ב:
צה ל מיי' פ"ג מהלכות ק"ש הלכה יז סמג עשין יח טוש"ע או"ח סימן עד סעיף א:
צו מ ש"ע י"ד סי' רמו סעיף כו בהגה:
צז נ מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע א"ח סימן פה סעיף ב:
צח ס ע מיי' שם הלכה יד ופ"ב שם הל' יב טוש"ע או"ח סימן פה סעי' א וסי' סה סעי' א וסי' עח:
צט פ מיי' פ"ג שם הל' יז סמג שם טוש"ע א"ח סי' עד סעיף ו:

רב נסים גאון

הזכיר מבעת שהוא תכשיט שבחוץ עם כומז שהוא תכשיט שבפנים ובתר הכי הוזכרה שמעתא דרב ששת והתם היא עיקרה ולא הוזכרה בכאן אלא כדי להקשות ממנה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' המגהק והמפהק וכו' וי"א אומרים (ניכר שהוא מכוער) תא"מ ונ"ב ס"א שהוא עכור: (ב) שם אמר אילו כצ"ל ותיבת ליה נמחק: (ג) שם ר' אסי אמר מהכא הוי מושכי: (ד) רש"י ד"ה הרי זה וכו' לחש הס"ד ואח"כ מ"ה המגביה הרבה הרי זה מנביאי: (ה) תוס' ד"ה וממשמש וכו' תקן בגדו שלא יפול:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פסק ר"ח וכו' דלעו"ג דר"ח וכו'. עי' בכ"מ (דף ל"ג ע"א):

יחזקאל כ

מסורת הש"ס

תיבת ובשהוא מפהק ליתא מן הגמ' אלא מפירש"י נכתב בגמ' רש"א

ס"א איבעי לי

[מנחות יז.]

הגהות הגר"א

[א] גמרא (ומתחיל ממקום שפסק) תא"מ (וכ"מ בתוס' ורא"ש ותר"י דל"ג לה):

שבת מט.
כתובות קי:

מבית ווערא ואתי ואזיל כצ"ל רש"א

[כ"ה ברא"ש אבל בטוש"ע ליתא הרוח]

[לעיל טז.
שבת מא.]

שבת מ. קנ.
קדושין לג.
ע"ז מד:
זבחים קב:
ר"ה לד:
[לעיל כג.]

תוספתא פ"ב

ישעיה ה
במדבר טו
דברים לב